

เวียดนามกับการปรับลดค่าเงินครั้งที่ 3

18 สิงหาคม 2553 ธนาคารแห่งรัฐเวียดนาม (State Bank of Vietnam-SBV) ได้ปรับอัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยระหว่างธนาคารในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐกับดอลลาร์สหรัฐ จาก 18,544 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อ ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 18,932 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อ ดอลลาร์สหรัฐ อัตราค่าลงร้อยละ 2.1 เป็นการปรับลดค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ครั้งที่ 3 นับตั้งแต่วันที่ 26 พฤศจิกายน 2552 ที่มีการปรับอัตราแลกเปลี่ยนจาก 17,034 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อ ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 17,961 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อ ดอลลาร์สหรัฐ และครั้งต่อมาเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2553 จาก 17,941 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อ ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 18,544 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อ ดอลลาร์สหรัฐ โดย SBV ได้คงอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าวมาตลอดจนกระทั่งมีการปรับอัตราแลกเปลี่ยนในครั้งนี้

สาเหตุ

ปัญหาการขาดดุลการค้า และการขาดแคลนเงินดอลลาร์สหรัฐ ยังคงเป็นสาเหตุหลักของการปรับลดค่าเงินดอลลาร์ของเวียดนาม แต่ละปีเวียดนามมีการนำเข้าสินค้าทุน วัตถุดิบในการผลิต รวมทั้งสินค้าสำเร็จรูปที่ไม่สามารถผลิตเองได้เป็นจำนวนมาก ประกอบกับปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญอย่างสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ส่งผลกระทบในทางลบต่อการส่งออกของเวียดนาม

ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2553 การนำเข้าสินค้าของเวียดนามขยายตัวร้อยละ 25.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันกับปีก่อน ขณะที่การส่งออกขยายตัวร้อยละ 17.5 ส่งผลให้เวียดนามขาดดุลการค้า 7.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 19.4 ของการส่งออก ใกล้เคียงกับเป้าหมายทั้งปีที่รัฐบาลกำหนดไว้ที่ร้อยละ 20.0 ของการส่งออก และยังมีแนวโน้มที่จะเร่งสูงขึ้นจากการขยายตัวของการนำเข้าสินค้าในช่วงครึ่งหลังของปี

การค้าระหว่างประเทศของเวียดนาม

หน่วย : พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

	2552		2553						
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
มูลค่าการค้า	11.4	11.9	11.1	8.6	11.7	12.7	13.0	13.2	12.8
การส่งออก	4.7	5.3	4.9	3.9	5.2	5.7	6.1	6.0	5.8
การนำเข้า	6.7	6.6	6.2	4.7	6.5	7.0	6.9	7.2	7.0
ดุลการค้า	-2.0	-1.3	-1.3	-0.8	-1.3	-1.3	-0.8	-0.8	-1.2

ที่มา : สำนักงานสถิติเวียดนาม

ภาวะการขาดแคลนเงินดอลลาร์ สรอ. ในตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราภายในประเทศเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เวียดนามยังคงประสบอยู่ การปรับอัตราแลกเปลี่ยนเมื่อปลายปี 2552 และต้นปี 2553 ประกอบกับรัฐบาลเวียดนามได้ขอความร่วมมือให้รัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่นำเงินดอลลาร์ สรอ. ที่ถือครองไว้ขายเข้าสู่ระบบธนาคารได้ทำให้ปัญหานี้คลายลงมาได้ระยะหนึ่ง แต่ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2553 ปัญหาความไม่สมดุลระหว่างอุปทานกับอุปสงค์ในตลาดอัตราแลกเปลี่ยนก็ได้เริ่มรุนแรงขึ้น เห็นได้จากการขยายตัวของสินเชื่อในสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. ในช่วงเดือนมกราคม-กรกฎาคม 2553 ที่ขยายตัวถึงร้อยละ 34.4¹ ขณะที่ปริมาณเงินฝากในสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 2.4 นอกจากนี้ ผู้ประกอบการยังมีความต้องการเงินดอลลาร์ สรอ. เพื่อมาชำระหนี้เงินกู้ที่ครบกำหนดอีกด้วย ธนาคารบางแห่งถึงกับปรับอัตราซื้อขึ้นมาถึง 19,095-19,098 ดอลลาร์ต่อดอลลาร์ สรอ. ในขณะที่อัตราขายสูงสุดตามที่ธนาคารแห่งรัฐเวียดนาม (SBV) กำหนดอยู่ที่ไม่เกิน 19,100 ดอลลาร์ต่อดอลลาร์ สรอ.

ก่อนหน้านี้ได้มีการคาดการณ์แล้วว่า SBV จะดำเนินการปรับลดค่าเงินดอลลาร์ใน ช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี แต่ด้วยเหตุที่อัตราแลกเปลี่ยนในตลาดมืดได้ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2553 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณความต้องการเงินดอลลาร์ สรอ. จนเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2553 อัตราแลกเปลี่ยนในตลาดมืดได้เพิ่มขึ้นจากวันก่อนหน้าถึง 500 ดอลลาร์ เป็น 19,340 ดอลลาร์ต่อดอลลาร์ สรอ. ขณะที่เพดานอัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารพาณิชย์กำหนดไว้ไม่เกิน 19,100 ดอลลาร์ต่อดอลลาร์ สรอ. SBV จึงได้ทำการปรับอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างสกุลเงินดอลลาร์ต่อดอลลาร์ สรอ. เพื่อปรับลดระยะห่างของอัตราแลกเปลี่ยนในระบบธนาคารกับอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดมืดเพื่อจูงใจให้ประชาชนที่ถือครองเงินดอลลาร์ สรอ. นำเงินขายเข้าสู่ระบบธนาคาร และยังเป็น การช่วยแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าที่มีแนวโน้มเร่งสูงขึ้น

ผลกระทบ

การลดค่าเงินต้องช่วยส่งเสริมการส่งออกโดยราคาจะเป็นตัวเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันซึ่งเวียดนามเองก็ใช้ราคาเป็นกลยุทธ์ในการแข่งขันในตลาดโลกอยู่แล้ว และหากผู้ส่งออกยังขายสินค้าได้ในราคาเท่าเดิมก็จะได้รับประโยชน์จากเงินดอลลาร์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการขายสินค้า แต่การลดค่าเงินจะไม่ช่วยเสริมศักยภาพในการแข่งขันหากเวียดนามยังคงต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศอยู่ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจากการนำเข้าสินค้าทุนและวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิต อีกทั้ง การที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้ในสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น จะเป็นการเพิ่มภาระด้านต้นทุนให้กับผู้ส่งออกของเวียดนาม

¹ Ministry of Planning and Investment

สำหรับผู้นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ การลดค่าเงินจะทำให้ภาระต้นทุนในการนำเข้าสินค้าเพิ่มสูงขึ้น ผู้ประกอบการภายในประเทศส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่างการตัดสินใจว่าปรับขึ้นราคาสินค้าหรือไม่จากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนในครั้งนี้ แต่ก็มีบริษัทผู้ผลิตเหล็กบางรายได้ทำการปรับขึ้นราคาสินค้าไปแล้วในวันที่ 18 สิงหาคม 2553 โดยให้เหตุผลถึงการเพิ่มขึ้นของต้นทุนวัตถุดิบที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ผู้ประกอบการบางส่วนตัดสินใจชะลอการขอสินเชื่อในสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. เนื่องจากต้องประเมินว่าจะกู้ในสกุลเงินดอลลาร์หรือเงินดอลลาร์ สรอ. เพราะหากกู้เงินในสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. แล้วค่าเงินยังอ่อนลงอีกก็จะทำให้การกู้เงินเป็นดอลลาร์ สรอ. มีต้นทุนที่สูงกว่า และทำให้มีภาระหนี้สูงขึ้นกว่าเดิม

สองวันหลังจากที่ธนาคารแห่งรัฐเวียดนาม (SBV) ปรับลดอัตราแลกเปลี่ยน ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งได้กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนไว้ที่ 19,499 ต่อดอลลาร์ สรอ. ซึ่งเป็นเพดานสูงสุดของอัตราขาย ขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนในตลาดมีอยู่ที่ 19,510-19,445 ต่อดอลลาร์ สรอ. ที่ผ่านมา ความต้องการเงินดอลลาร์ สรอ. จะมีสูงมากในช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม และด้วยอัตราซื้อของธนาคารพาณิชย์ที่ต่ำกว่าตลาดมีที่ 200-300 ต่อดอลลาร์ สรอ. ทำให้เป็นการยากที่ธนาคารพาณิชย์จะรับซื้อเงินดอลลาร์ สรอ. ได้มากเพียงพอกับปริมาณความต้องการของลูกค้า บรรดานายธนาคารต่างยอมรับถึงการขาดแคลนของอุปทานเงินดอลลาร์ สรอ. ในตลาด แต่ก็ได้นัยย้ำว่าสถานการณ์ไม่ได้ตึงตัวมากนักหากเปรียบเทียบกับที่เกิดขึ้นในปี 2552 ซึ่งในช่วงนั้นราคาในตลาดมีที่สูงกว่าอัตราของธนาคารพาณิชย์ถึง 1,000-2,000 ต่อดอลลาร์ สรอ.

หลังจากการปรับลดค่าเงินดอลลาร์ครั้งก่อนในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 ตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศก็ได้คลายความตึงตัวลงมาตลอด 5 เดือนที่ผ่านมา และหากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนในครั้งนี้เป็นเหมือนเช่นครั้งที่ผ่านมาอัตราแลกเปลี่ยนก็จะมีเสถียรภาพไปจนกระทั่งสิ้นปี ผู้ว่าการธนาคารแห่งรัฐเวียดนามได้กล่าวถึงการลดค่าเงินในครั้งนี้ว่าจะช่วยลดการนำเข้า ส่งเสริมการเติบโตของการส่งออก และยังช่วยกระตุ้นให้ประชาชนหันมาซื้อสินค้าที่ผลิตในเวียดนามมากขึ้นเนื่องจากมีราคาถูกกว่าสินค้าที่ต้องมีการนำเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศ นอกจากนี้ ผู้ช่วยผู้จัดการทั่วไปธนาคาร Asia Commercial Bank ยังได้ให้ความคิดเห็นว่าการปรับลดค่าเงินในครั้งนี้จะเป็นผลในทางบวกต่อความสมดุลของอุปทานและอุปสงค์ในตลาดซื้อขายเงินตราต่างประเทศของเวียดนาม

² VinaSecurities

ผลต่อเศรษฐกิจไทย

ผลกระทบต่อการส่งออก

สินค้าส่งออกของไทย เช่น ข้าว เสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารทะเล มีสินค้าของเวียดนามเป็นคู่แข่งที่สำคัญ และมีราคาถูกกว่าสินค้าไทย แต่จากการที่เวียดนามยังต้องมีการนำเข้า ปุ๋ย ฝ้ายเส้นใยประดิษฐ์ และน้ำมันสำเร็จรูปจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการดำเนินการผลิต การลดค่าเงินในครั้งนี้อาจส่งผลให้ต้นทุนของผู้ประกอบการสูงขึ้นด้วยเช่นกันจึงไม่น่าจะมีผลกระทบต่อส่งออกของไทย

ผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศไทยกับเวียดนาม

การลดค่าเงินต้องอาจส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกของไทยที่ส่งสินค้าไปเวียดนามเนื่องจากผู้นำเข้าในเวียดนามต้องใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้นในการซื้อสินค้าจากไทย ทำให้อาจมีการปรับลดการนำเข้า แต่เมื่อพิจารณาถึงสินค้าสำคัญที่เวียดนามมีการนำเข้าจากไทยซึ่งได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่นำเข้ามาใช้ในการผลิต จึงไม่น่าจะมีการลดลงของการส่งออกสินค้าไทยไปเวียดนามมากนัก

บทสรุป

การปรับลดค่าเงินต้องอาจช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของสินค้าส่งออกเวียดนาม หากสินค้าที่ส่งออกนั้นเป็นสินค้าที่ผลิตโดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศ แต่สำหรับสินค้าที่ยังต้องพึ่งพาการนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตจากต่างประเทศการปรับลดค่าเงินต้องจะเป็นตัวเร่งให้ต้นทุนของสินค้าเพิ่มสูงขึ้น และการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตนี้ยังอาจส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเร่งสูงขึ้นในช่วงที่เหลือของปี ทางด้านตลาดซื้อขายเงินตราต่างประเทศการปรับอัตราแลกเปลี่ยนช่วยให้ช่วงห่างระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารพาณิชย์กับตลาดมีดปรับแคบลงมา ทำให้สภาพคล่องของเงินดอลลาร์ สรอ. ในระบบธนาคารปรับตัวดีขึ้น แต่ก็ได้ส่งผลกระทบต่อภาระหนี้ต่างประเทศของเวียดนามที่เพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยจ่ายอีกด้วยเช่นกัน

สิงหาคม 2553